

”VÅR SON FICK NYLIGEN DIAGNOSEN NLD OCH VI ÄR OROLIGA FÖR FRAMTIDEN. HUR KAN VI STÖDJA HONOM PÅ BÄSTA SÄTT?”

Ågrenskas experter ger svar på frågor om barn med sällsynta funktionshinder. Ann Catrin Røjvik ger denna gång vägledning till oroliga föräldrar som tidigare inte fått någon bra information om sonens diagnos.

Ann Catrin Røjvik,
specialpedagog Ågrenska

? Vår son har precis fått diagnosen NLD (non verbal learning disorder) och vi är naturligtvis oroliga för hur allt ska bli. Några frågor som vi ställer oss är:

Hur kommer det här att påverka honom under hans uppväxt (han är nu tolv år)?

Vi har letat, men tyvärr inte hittat, så mycket svensk information, inte ens på internet. Hur får man tag på bra information, finns det några intresseorganisationer där man kan få stöd och råd?

Vad kan vi som föräldrar göra för att stödja honom på bästa sätt. Han har även ADHD, lite tourettes syndrom och ångest med i sin sjukdomsbild?

Känner ni till några goda exempel som vi kan ha nytta av? Kanske unga vuxna som vi kan lära av, lyssna på eller läsa om någonstans?

NLD är en diagnos som ofta anses höra till det neuropsykiatriska området. Diagnosen verkar inte vara så mycket använd och kunskapen om den är inte så stor. Mitt svar och mina antaganden baseras på kontakter med flera psykologer och pedagoger med stor kunskap om neuropsykiatri och psykologi.

Nonverbal Learning Disability, NLD (eller på svenska icke-verbala inlärningssvårigheter), är en diagnos som inte är upptagen i WHO:s diagnosmanual ICD-10. Detta kan vara ett skäl till att den inte är så känd.

IDC är en förkortning av International Classification of Diseases och är Världshälsoorganisationen WHO:s system för klassificering av olika sjukdomar och diagnoser. Information om detta finns på www.socialstyrelsen.se och på www.who.int/en.

Funktionsnedsättningen medför stor skillnad mellan språklig och icke språklig förmåga. Den språkliga och auditiva förmågan är åldersadekvat medan den icke språkliga är betydligt lägre.

Enligt den danska intresseorganisationen NLD-gruppen (www.nld-gruppen.dk) kan man ha svårigheter inom fyra huvudområden, nämligen:

- motoriskt (balans, koordination, finmotorik)
- visuo-spatialt (rumsuppfattning, riktning, tolkning av synintryck)
- sensoriskt (känsl/beröring, ljus, ljud, lukt)
- socialt (förstå sociala regler och samspel, tolka mimik och kroppsspråk)

Detta kan ge svårigheter i vardagslivet, till exempel när det gäller att förstå sammanhang, bedöma situationer och att samspela med andra människor.

NLD skiljer sig från exempelvis Aspergers syndrom genom att personerna inte har särintressen eller stereotypier. Det skiljer sig från ADHD genom att man till exempel inte har uppmärksamhetssvårigheter och sällan hyperaktivitet.

”De som har ställt diagnosen måste tydligt beskriva vilka styrkor och svagheter som just er son har. Sedan kan ni lägga upp en handlingsplan.”

Däremot är icke-verbala inlärningsproblem vanliga vid Aspergers syndrom och ADHD.

Er son har alltså symtombeskrivande diagnoser, inom det neuropsykiatriska området. Det är inte ovanligt att man kan få flera av dessa diagnoser eftersom de kan gå i varandra.

Varje symtom kan förekomma i olika grader och olika i kombination med varandra, vilket gör att det finns en stor variation mellan personer med samma diagnos(er).

För att er son ska få rätt stöd behöver de som ställt diagnoserna tydligt beskriva vilka styrkor och svagheter just han har. Utifrån denna beskrivning kan man gå vidare och göra en kartläggning av de miljöer han möter under dagen och därefter lägga upp åtgärder och utvecklingsplaner.

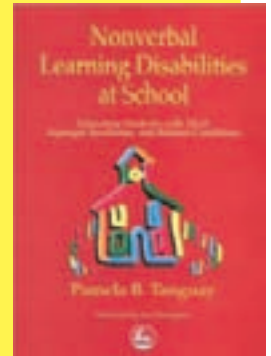
Omgivningens bristande

kunskap kan skapa svårigheter för individen. Det är därför viktigt att tänka och arbeta utifrån ett helhetsperspektiv. Omgivningen måste alltså både ha kunskap om er son som individ men också

om specialpedagogik. De verksamheter och miljöer han kommer i kontakt med måste också samverka. Jag tänker då på er föräldrar, lärare och elevhälsoteam i skolan, fritidspersonal och habiliteringspersonal med flera. Syftet är att er son ska hitta strategier att hantera vardagen och de situationer som uppstår.

Jag har sökt men inte lyckats hitta någon svensk litteratur om just

NLD. På engelska finns till exempel boken ”Nonverbal Learning Disabilities at School: Educating Students with Nld, Asperger Syndrome and Related Conditions” av Pamela B. Tanguay.

Viktiga delar av ett gott bemötande av personer med neuropsykiatriska funktionshinder handlar generellt om planering, tydlighet, förutsägbarhet och god struktur. Litteratur om ADHD, Aspergers och Tourettes syndrom tar ofta upp dessa grundläggande aspekter.

I Sverige finns ingen

intresseorganisation för personer med NLD. Riksförbundet Attention och föreningen Compassen är dock svenska intresseorganisationer som vänder sig till barn, ungdomar och vuxna med neuropsykiatriska funktionshinder.

Organisationerna arrangerar föreläsningar och aktiviteter där man får möjligheter att träffa andra i samma livssituation och utbyta erfarenheter. ●

Om du har en fråga att ställa till Ågrenskas experter på sällsynta diagnoser kan du maila experter@agrenska.se